

GENERALITAT DE CATALUNYA

Estat d'Alarma (Reial Decret 463/2020, de 14 de març)

El passat dissabte 14 de març el Govern de l'Estat va declarar l'estat d'alarma mitjançant el corresponent Reial Decret (20 articles), quatre dies més tard, el 18 de març s'introduïren modificacions per tal de reforçar la salut pública i assegurar el funcionament dels serveis públics essencials (Reial Decret 465/2020, de 17 de març. Per desenvolupar aquest Reial Decret s'han dictat a més diferents Ordres i Instruccions.

A continuació us fem un resum del que estableixen aquestes normes tot esmentant les mesures que ens han semblat més rellevants, curioses, pràctiques en el dia a dia o que representen apropiació (justificada o no, no és aquest un butlletí d'opinió) de competències autonòmiques.

1. Limitació de la llibertat de circulació

Es limita la llibertat de circulació de les persones i només es permet anar i tornar (a peu o amb vehicles) de:

- llocs de treball, centres sanitaris i bancs
- botigues d'aliments i farmàcies
- tenir cura de persones grans, menors, dependents, discapacitats i vulnerables
- posar combustible
- llocs de naturalesa anàloga als anteriors

2. Requisa de béns i obligació de realitzar prestacions personals

Per ordre del ministre competent es pot acordar, per tal d'assolir les finalitats que justifiquen l'estat d'alarma:

- la requisita de tota mena de béns
- obligar qualsevol persona a realitzar tota mena de prestacions personals

3. Mesures de contenció

S'han adoptat mesures de contenció en els següents àmbits:

- Educatiu: se suspèn tota activitat educativa presencial
- Comercial: es tanquen els establiments minoristes llevat els dedicats a les següents activitats (els responsables dels quals hauran de minimitzar el temps d'estada en l'establiment, d'assegurar que s'eviten aglomeracions i que es manté una distancia entre consumidors i empleats d'1 metre com a mínim):
 - o Productes d'alimentació (també de mascotes), begudes, primera necessitat, farmacèutics, sanitaris, veterinaris, ortopèdics, higiènics, premsa, combustible, estancs, bugaderies i tintorereries, equips tecnològics i de telecomunicacions
 - o Als aeroports es podran obrir punts de restauració i de premsa, articles de conveniència, alimentació i begudes imprescindibles per a atendre les necessitats essencials de treballadors, proveïdors i passatgers (Ordre TMA/240/2020, de 16 de març)
- Cultural: es tanquen museus, arxius, biblioteques, monuments així com qualsevol lloc on es facin espectacles públics i activitats esportives i d'oci (el Reial Decret conté un Annex que les relaciona)
- Hosteleria i restauració: tancats
- Berbenes, desfilades i festes populars: prohibides
- Esglésies i tanatoris: Els responsables han d'evitar aglomeracions i garantir 1 metre de distància mínim entre els assistents

4. Altres mesures

- Per reforçar el Sistema Nacional de Salut:
 - o El personal de qualsevol Administració pública sanitària queda sota les ordres directes del Ministre de Sanitat i se l'hi pot imposar serveis extraordinaris tant per la seva naturalesa com per la seva durada. Els responsables hauran d'assegurar la plena disposició d'aquest personal.
 - o Sanitat privada: El Ministre de Sanitat pot exercir les facultats que consideri necessàries.
- Per assegurar el subministrament de béns i serveis el Ministre de Sanitat pot:
 - o Intervenir i ocupar indústries, fàbriques, tallers o explotacions de qualsevol tipus. També establiments sanitaris privats.

- Requirir tota mena de béns i imposar prestacions personals obligatòries
- En matèria de transports:
 - el Ministre de Transports pot dictar els actes i disposicions que calguin per a condicionar els serveis de mobilitat, amb independència de quina sigui l'Administració competent
 - Els transports que no tinguin caràcter de servei públic han de reduir la seva oferta en un 50%. El que tinguin caràcter públic competència de l'Estat també, llevat els serveis ferroviaris de rodalies que es mantenen al 100%. Els serveis de competència autonòmica mantindran la seva oferta.
 - Els operadors del transport han de fer neteja diària del mitjà de transport i assegurar la màxima distància entre els passatgers
 - Es prohibeix (Ordre TMA/246/2020 , de 17 de març) els desembarcament en qualsevol port o aeroport situat al territori de Canàries, llevat les excepcions previstes a la limitació de moviments (veure punt 1 d'aquest butlletí) que s'hauran de justificar i aeronaus i bucs de l'Estat o per fins humanitaris, mèdics o d'emergència. Igual ocorre amb les Illes Balears amb excepcions específiques.

El que segueix es troba a l'Ordre TMA/254/2020, de 18 de març:

- Als autobusos s'ha d'accedir per la porta del darrere, llevat que el conductor el protegeixi una mampara o que el bitllet s'hagi d'adquirir a l'interior. Només es podrà ocupar 1/3 del total de seients i haurà d'estar buida la fila de darrere del conductor
- Als trens i metros les portes seran activades pel maquinista per evitar que siguin accionades pel viatger
- Als taxis només podrà anar una persona de passatger, llevat que s'acompanyi a discapacitats, menors o majors
- Per garantir l'abastiment de queviures
 - Qualsevol dels Ministres competents (que són 4) poden intervenir empreses o serveis i mobilitzar la policia i l'exèrcit.

5. Règim sancionador

Si l'incompliment de les ordres del Ministre competent el fa un funcionari aquest podrà ser suspès immediatament del seu càrrec, es passarà el tant de culpa al Jutge i es notificarà al seu superior a efectes de l'oportú expedient disciplinari

L'ordre INT/226/2020, de 15 de març, per la que s'estableixen els criteris d'actuació de les Forces i Cossos de Seguretat s'entreté a recordar-nos que (punt Cinquè):

3. ..., sin perjuicio de otros delitos o infracciones en los que se pueda incurrir, conviene recordar que el incumplimiento o la resistencia a las órdenes de la Autoridad competente pueden ser constitutivos de delitos de atentados contra la autoridad, sus agentes y los funcionarios públicos, y de resistencia y desobediencia, tipificados de forma específica en los artículos 550 a 556 del Código Penal.

4. Igualmente, el artículo 36.6 de la Ley Orgánica 4/2015, de 30 de marzo, de protección de la seguridad ciudadana, considera como infracción grave, la desobediencia o la resistencia a la autoridad o sus agentes en el ejercicio de sus funciones, cuando no sean constitutivas de delito, así como la negativa a identificarse a requerimiento de la autoridad o de sus agentes o la alegación de datos falsos o inexactos en los procesos de identificación.

6. Forces Armades

Els militars que exerceixin funcions previstes en aquest Reial Decret, tenen caràcter d'agents de l'autoritat (és a dir, el que ells diguin té presumpció de veracitat i preval sobre el que digui el ciutadà, llevat que es provi, pel ciutadà, el contrari).

La Instrucció de 15 de març de 2020 (BOE del mateix dia), desenvolupa la participació de l'exèrcit en les mesures de l'estat d'alarma.

El Ministeri de Defensa ha de recolzar el Ministeri de Drets Socials en relació a les ordres i instruccions per a la protecció de la població sense llar i assentaments barraquistes i en relació a les actuacions immediates que es proposin en aquest àmbit (Instrucció de 16 de març de 2020)

7. Institucions penitenciàries (Ordre INT/227/2020, de 15 de març)

- Se suspenen totes les comunicacions ordinàries dels interns
- Se suspenen les sortides de permís
- Els classificats en tercer grau podran sortir per a realitzar les activitats permeses en el Reial Decret que estableix l'estat d'alarma

8. Competències policials

Els cossos de policia de les CCAA i corporacions locals queden sota les ordres directes del Ministre de l'Interior.

Al respecte, afegeix la Ordre INT/226/2020, de 15 de març, per la que s'estableixen criteris d'actuació per a les Forces i Cossos de Seguretat:

Si bien los miembros de las Fuerzas y Cuerpos de Seguridad del Estado y de los Cuerpos de Policía de las Comunidades Autónomas y Corporaciones Locales deberán prestarse mutuo auxilio e información recíproca en el ejercicio de sus funciones respectivas, cuando en la prestación de un determinado servicio o en la realización de una actuación concreta concurren, simultáneamente, miembros o Unidades de las Fuerzas y Cuerpos de Seguridad del Estado y de aquellas, serán los Mandos de los primeros los que asuman la dirección de la operación.

9. Competències en matèria de protecció civil (Ordre INT/228/2020, de 15 de març)

Els serveis de protecció civil adoptaran les mesures que calguin en el marc de les directrius i instruccions que emeti el Ministeri de l'Interior

10. Incorporació de personal sanitari i altres mesures en l'àmbit sanitari (Ordre SND/232/2020, de 15 de març)

- Es prorroga la contractació dels residents en el darrer any de formació de diferents especialitats
- S'autoritza la contractació de facultatius i no facultatius sense títol d'especialista
- L'autoritat competent pot reincorporar personal mèdic i d'infermeria jubilat que encara no tingui 70 anys (el que cobrin serà compatible amb la pensió)
- Els alliberats sindicals podran demanar la reincorporació
- Es podrà contractar estudiants de medicina o infermeria que estiguin en el darrer any de formació per fer tasques d'auxili sanitari
- Les CCAA podran disposar dels establiments sanitaris privats del seu personal i de les Mútues d'accidents de treball. També podran habilitar espais públics o privats.
- Les CCAA als empleats públics serveis extraordinaris per la seva durada o per la seva naturalesa i també podran adoptar mesures en matèria de jornada, descans, permisos, llicències i vacances

11. Fronteres (Ordre INT/239/2020, de 16 de març)

Només poden entrar a territori nacional a més dels que transportin mercaderies:

- Ciutadans espanyols
- Residents a Espanya
- Treballadors transfronterers
- Qui acreditati causa de força major
- Diplomàtics i membres d'organismes internacionals ubicats a Espanya

La Policia o la Guardia Civil podran demanar el recolzament de l'Exèrcit per fer complir aquestes limitacions (Ordre INT/248/2020, de 16 de març)

Finalment, i per acabar, us subministrem un enllaç als Plans de Contingència aprovats pels diferents Departaments i Organismes de la Generalitat de Catalunya per si us pot interessar en un moment determinat accedir a aquell que us afecta:

<https://www.catac.info/plans-contingencia>